

Sygn. akt VII U 163/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2017 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 czerwca 2017 r. w Warszawie

sprawy A. M. i E. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania A. M. i E. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 20 listopada 2015 r., nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 20 listopada 2015 r., nr (...) ten sposób, że stwierdza, że odwołująca A. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 21 kwietnia 2015 roku jako pracownik u płatnika składek E. S. (1).

UZASADNIENIE

A. M. złożyła w dniu 11 grudnia 2015 r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 20 listopada 2015 r. nr: (...), stwierdzającej, że nie podlega ona, jako pracownik u płatnika składek E. S. (1) obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 21 kwietnia 2015 r.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że nie zgadza się z zaskarżoną decyzją, wskazując, że organ rentowy niesłusznie uznał, że stosunek pracy łączący ją z ww. płatnikiem składek nie był faktycznie realizowany. Skarżąca zaprzeczyła ustaleniom organu rentowego, jakoby umowa o pracę została zawarta dla pozorów, a praca nie była w rzeczywistości świadczona. Odwołująca zaznaczyła, że organ rentowy, poddając w zaskarżonej decyzji w wątpliwość fakt świadczenia przez nią pracy, a co za tym idzie objęcia jej ubezpieczeniami społecznymi z tego tytułu, bez sprzeciwu przyjmował składki na ww. ubezpieczenia w spornym okresie zatrudnienia, nie traktując ich, jako kwot nienależnie pobranych. W ocenie odwołującej, powyższe świadczy zatem o tym, że przy wpłacie składek na ubezpieczenia społeczne, organ rentowy uznawał ją za osobę, objętą obowiązkiem ubezpieczenia, po czym temu zaprzeczył, odmawiając jej prawa do wypłaty zasiłku macierzyńskiego. Ubezpieczona zaprzeczyła, jakoby zgłoszenie jej do ubezpieczeń społecznych przez ww. płatnika składek miało na celu jedynie uzyskanie przez nią prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Podkreśliła, że do firmy (...) z siedzibą w W. została przyjęta po przeprowadzeniu przez płatnika składek stosownego postępowania rekrutacyjnego, a do zakresu jej obowiązków na stanowisku starszego specjalisty ds. handlowych należało dokonywanie zakupów oraz sprawowanie nadzoru nad dystrybucją biżuterii, przygotowywanie dostaw oraz analizowanie asortymentu. Podała, że w wyniku pomyślnego upływu okresu próbnego, pracodawca zaproponował jej wyższe stanowisko pracy, tj. kierownika ds. handlowych w związku, z czym w dniu

21 maja 2015 r. strony zawarły kolejną umowę o pracę na nowych warunkach na czas określony do dnia 31 maja 2025 r. Ubezpieczona zaznaczyła, że w czasie spotkań handlowych odbywanych przez nią z przedstawicielami firm zewnętrznych m.in. (...) oraz (...) z G. w ramach powierzonych jej obowiązków służbowych dokonywała zakupu towaru. Wskazała także, że głównym miejscem wykonywania przez nią pracy, poza spotkaniami z kontrahentami, była siedziba firmy przy ul. (...) w W.. Podała również, że okoliczność świadczenia przez nią pracy na rzecz ww. pracodawcy mogą potwierdzić zawnioskowani przez nią świadkowie, pracujący w tym samym budynku w osobach W. P. i M. D.. W ocenie odwołującej o ile zatem umowa o pracę była faktycznie wykonywana, nie można kwestionować podlegania pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Stwierdziła nadto, że żaden przepis prawa nie zabrania zatrudniania kobiet w ciąży i godziwego ich wynagradzania. Jednocześnie skoro z zawarciem umowy o pracę wiąże się obowiązek ubezpieczeń emerytalno-rentowych, chorobowych i wypadkowych, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia nimi i ewentualnego korzystania ze świadczeń nie może być traktowane jako obejście prawa. Z kolei świadomość jednej lub nawet obydwu stron, co do możliwości uzyskania w przyszłości świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie oznacza, że zatrudnienie jest pozorne. Na tej podstawie ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 21 kwietnia 2015 r. (odwołanie z dnia 11 grudnia 2015 r., k. 2-3 a.s.).

W dniu 15 grudnia 2015 r. odwołanie od powyższej decyzji złożył także płatnik składek **E. S. (1)**, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w W.. W treści ww. odwołania, płatnik składek powołał argumentację analogiczną jak w odwołaniu z dnia 11 grudnia 2015 r. Dodatkowo płatnik składek wskazał, że ubezpieczona reprezentowała jego firmę na zewnątrz, początkowo jako starszy specjalista ds. handlowych i w tym czasie do jej obowiązków należało nabywanie towaru, dokonywanie jego wyceny oraz przeprowadzanie transakcji handlowych z kontrahentami. Z kolei po pomyślnym upływie okresu próbnego, ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku kierownika ds. handlowych w związku, z czym zakres jej obowiązków uległ rozszerzeniu. Od tego czasu ubezpieczona nie tylko dokonywała zakupu towaru, ale również spotykała się z dostawcami, podpisywała faktury i weryfikowała dostawy, a także wyceniała towar i przygotowywała go do dalszej dystrybucji. Płatnik składek potwierdził, że głównymi kontrahentami jego firmy, z którymi ubezpieczona przeprowadzała transakcje handlowe były firmy (...) Firma (...) z siedzibą w G. oraz (...) Spółka jawna (...) z siedzibą w G.. Podkreślił także, że ubezpieczona wykonywała swoją pracę głównie w siedzibie firmy przy ul. (...) z siedzibą w W. i w spornym okresie czasu była widywana w biurze przez pozostałych pracowników m.in. przez M. D., W. P., M. W. i A. S., którzy mogą potwierdzić fakt wykonywania przez nią obowiązków służbowych. Jednocześnie zaznaczył, że sam fakt podjęcia zatrudnienia przez kobietę w ciąży nie może rodzić jakichkolwiek ujemnych skutków prawnych. Uznanie bowiem, że umowa o pracę zawarta z kobietą w ciąży jest pozorna, prowadziłoby do zakazu zawierania umów o pracę z ciężarnymi. W ocenie skarżącego, byłoby to sprzeczne z podstawową zasadą prawa pracy określoną w art. 131 k.p., wprowadzającą zakaz jakiejkolwiek dyskryminacji w stosunku pracy. W ocenie płatnika składek niezasadne jest zatem twierdzenie organu rentowego, że zawarta przez strony umowa o pracę była pozorna, gdyż żadna ze stron nie miała zamiaru wykonywać swoich obowiązków wynikających z treści tej umowy. Przeciwnie stwierdził, że przedmiotowa umowa o pracę została zawarta w celu rzeczywistego świadczenia pracy i faktycznie przez sporny okres czasu była realizowana. Skoro zatem ubezpieczona faktycznie wykonywała pracę, to jej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych było obowiązkowe, wobec czego brak jest podstaw do pozbawienia jej należnych świadczeń z tego tytułu. Na tej podstawie płatnik składek wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie podlegania przez A. M. obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 21 kwietnia 2015 r. (odwołanie z dnia 15 grudnia 2015 r. k. 4-5 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie z dnia 11 stycznia 2016 r. organ rentowy podniósł, że brak jest wiarygodnych dowodów mogących potwierdzić faktyczne świadczenie przez ubezpieczoną pracy na rzecz ww. pracodawcy. Ponadto w trakcie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego strony nie przedstawiły świadków, mogących potwierdzić faktyczne wykonywanie pracy przez odwołującą w spornym okresie zatrudnienia. Z kolei przedłożone przez płatnika składek dokumenty w postaci kopii dokumentacji kadrowej, podatkowej i ubezpieczeniowej stanowią jedynie środek

uwiarygodnienia działania stron, które przez zawartą umowę dążyły do obejścia przepisów prawa. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, że samo zawarcie umowy o pracę nie stwarza tytułu do objęcia ubezpieczeniem społecznym i w związku z tym prawa do świadczeń. Jeżeli bowiem czynność prawna zawarcia umowy o pracę została zawarta wyłącznie w celu uzyskania świadczeń pieniężnych z tytułu ochrony ubezpieczeniowej, jaką przepisy o ubezpieczeniach społecznych zapewniają osobie wykonującej pracę na podstawie umowy o pracę, umowę taką należy uznać za nieważną, jako zawartą dla pozorów. Powołując się na utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego organ rentowy podkreślił, że podleganie ubezpieczeniu społecznemu wynika z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia umowy o pracę. Nie stanowi bowiem podstawy do objęcia ubezpieczeniem społecznym dokument nazwany umową o pracę, jeżeli rzeczywisty stosunek prawny nie odpowiada treści art. 22 k.p. Organ rentowy stwierdził, że analiza akt sprawy wykazała, że ubezpieczona w bardzo krótkim czasie od zatrudnienia, tj. od dnia 26 czerwca 2015 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą, a następnie złożyła wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego. Następnie, w związku z urodzeniem dziecka w dniu 8 października 2015 r. wystąpiła z roszczeniem o wypłatę zasiłku macierzyńskiego. W ocenie organu rentowego zatrudnienie i szybkie rozpoczęcie korzystania z zasiłku w realiach rozpoznawanej sprawy miało na celu wyłącznie uzyskanie świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa, co prowadzi do osiągania korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych jego uczestników. W ocenie organu rentowego przedstawione okoliczności dają podstawy do stwierdzenia, że umowa o pracę z dnia 21 kwietnia 2015 r. została zawarta dla pozorów w rozumieniu art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i z naruszeniem zasad współzycia społecznego (art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p.) – jedynie w celu uzyskania świadczeń z FUS. Wobec powyższego decyzją z dnia 20 listopada 2015 r. nr: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. stwierdził, że A. M., jako pracownik u płatnika składek E. S. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 21 kwietnia 2015 r. (odpowiedź na odwołanie z dnia 11 stycznia 2016 r. k. 15-16 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. M., urodzona w dniu (...), w 1997 r. ukończyła naukę w Liceum Ogólnokształcącym w K. w klasie o profilu biologiczno-chemicznym. Po skończeniu Liceum Ogólnokształcącego, ubezpieczona w 1998 r. ukończyła studia na Akademii (...) w P. na kierunku zootechnika, a w 2002 r. odbyła specjalistyczny kurs z zakresu rachunkowości podmiotów gospodarczych. W okresie od marca 1999 r. do grudnia 1999 r. A. M. była zatrudniona w sklepie (...) na stanowisku sprzedawcy, a w okresie od lutego 2000 r. do stycznia 2002 r. wykonywała pracę na rzecz sklepu (...) na stanowisku kierownika. Następnie w okresie od maja 2002 r. do września 2004 r. ubezpieczona była zatrudniona w sklepie z bielizną (...) na stanowisku sprzedawcy, a od czerwca 2006 r. do grudnia 2011 r. świadczyła pracę na rzecz Agencji (...), zajmującej się drukowaniem ulotek oraz tworzeniem stron i reklam internetowych na stanowisku kierownika biura, gdzie do jej zadań należało przede wszystkim realizowanie prac o charakterze administracyjno-biurowym, tj. dokonywanie zakupów do biura, odbieranie telefonów, sporządzanie dokumentacji oraz wykonywanie drobnych prac graficznych (kwestionariusz osobowy – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującej, zeznania odwołującej k. 243-246, k. 248 a.s.).

E. S. (1) od dnia 6 grudnia 1968 r. prowadzi własną zarejestrowaną działalność gospodarczą pod nazwą (...) wspólnik s.c. – (...) s.c., (...) s.c., (...) s.c. i (...) s.c.”, (...) s.c.” z siedzibą w W.. W ramach prowadzonej działalności E. S. (1) zajmuje się produkcją biżuterii z metali szlachetnych i nieszlachetnych i w tym zakresie organizuje autorskie pokazy biżuterii, jak również prowadzi sieć sklepów jubilerskich, w których sprzedaje zarówno biżuterię własnej produkcji, jak również produkowaną przez inne podmioty, funkcjonujące na polskim rynku. Firma odwołującego posiada charakter rodzinnego interesu, którego spółki stanowią współwłasność jego oraz jego żony i syna, którzy uczestniczą w prowadzeniu zakładów jubilerskich zlokalizowanych na terenie całego kraju, w tym m.in. w galeriach handlowych w W., G., K. i P.. Z racji wieku E. S. (1) stopniowo ogranicza swój udział w prowadzeniu firmy na rzecz syna S. S. (2), któremu w przyszłości zamierza przekazać rodzinny interes, a także zatrudnia coraz to nowych pracowników, którzy przyczyniają się do rozwoju prowadzonej przez niego działalności oraz odciążają go od wykonywania poszczególnych obowiązków służbowych. E. S. (1) posiada 22 punkty sprzedaży wyrobów jubilerskich w Polsce i w tym zakresie zatrudnia łącznie około 80 pracowników, w tym osoby na stanowiskach handlowców, którzy zajmują się dystrybucją oferowanych przez firmę produktów, dwóch jubilerów, którzy zajmują się wytwarzaniem biżuterii, jak również

sprzedawców oraz ich pomocników, którzy prowadzą poszczególne salony jubilerskie. Z uwagi na częste rotacje pracowników związane m.in. z ich odejściem z pracy bądź przejściem na emeryturę, E. S. (1) stale poszukuje nowych osób, które sprostałyby wymaganiom stawianym przez jego firmę, a które przede wszystkim znałyby zasady handlu i mogłyby poprzez swoje działania przyczynić się do zwiększenia wyników sprzedażowych prowadzonej przez niego działalności. W 2015 r. E. S. (1) podjął decyzję o zatrudnieniu w swojej firmie nowego pracownika, co było związane z przejściem wieloletniego pracownika na emeryturę. Odwołującemu zależało na zatrudnieniu osoby odpowiedzialnej i energicznej, która częściowo przejęłaby dotychczasowe obowiązki służbowe byłego pracownika, a która jednocześnie posiadałaby dobrą prezencję i przyjemną aparycję, celem prowadzenia aktywnej działalności marketingowej i promocyjnej, mającej za zadanie nakłonić klienta do zapoznania się z ofertą firmy, a następnie do nabycia konkretnego produktu. Kandydatów na potencjalnych pracowników w swojej firmie, E. S. (1) poszukiwał także wśród osób legitymujących się jakąkolwiek wiedzą na temat funkcjonowania przemysłu biżuteryjnego w Polsce, znajomości polskich marek biżuteryjnych oraz aktualnie panujących trendów na rynku biżuteryjnym. W tym celu E. S. (1) umieścił stosowne ogłoszenie o poszukiwaniu pracownika na portalu internetowym, w którym przedstawił wstępne warunki zatrudnienia, a następnie wraz z synem S. S. (2) dokonywał wstępnej selekcji nadsyłanych zgłoszeń oraz prowadził rozmowy kwalifikacyjne z potencjalnymi kandydatami (zeznania odwołującej k. 243-246, k. 248 a.s.).

W 2015 r. A. M. pozostawała bez pracy w związku, z czym w tym czasie podejmowała aktywne działania zmierzające do znalezienia stałego miejsca zatrudnienia celem poprawy swojej sytuacji materialnej. Ostatni stosunek pracy ubezpieczonej wygasł w dniu 31 grudnia 2011 r. z uwagi na likwidację etatu. Z chwilą ustania powyższego zatrudnienia, ubezpieczona podjęła decyzję o pozostaniu w domu i zmianie trybu życia, co było związane ze staraniami o ciążę. Przez cały okres pozostawania bez pracy ubezpieczona pozostawała na utrzymaniu narzeczonego, który z zawodu jest jubilerem, jak również pomagali jej rodzice. Z uwagi na powyższe okoliczności, znalezienie przez odwołującą pracy było znacznie utrudnione wobec faktu wieloletniego przebywania w domu i wyłączenia z aktywności zawodowej przez długi okres czasu, jak również z uwagi na wymagający rynek pracy nastawiony na zatrudnianie osób wykwalifikowanych oraz legitymujących się wieloletnim doświadczeniem zawodowym. Na początku 2015 r. ubezpieczona zaszła w upragnioną ciążę. Z uwagi na prawidłowy przebieg ciąży i brak przeciwwskazań do podjęcia pracy oraz entuzjazm i zapał związany z okolicznością poczęcia dziecka, ubezpieczona postanowiła powrócić do aktywności zawodowej i znaleźć pracę, dostosowaną do jej potrzeb i oczekiwań. W tym celu ubezpieczona zaczęła przeglądać oferty pracy, w tym m.in. te zamieszczone na portalach internetowych i wtedy znalazła ogłoszenie opublikowane przez E. S. (1), prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w W.. Ubezpieczona postanowiła odpowiedzieć na powyższe ogłoszenie tym bardziej, że oferowane przez ww. pracodawcę stanowisko pracy starszego specjalisty ds. handlowych odpowiadało jej kwalifikacjom oraz dotychczasowemu doświadczeniu zawodowemu w obszarze handlu. Po kilku dniach od wysłania stosownej aplikacji zawierającej dokumenty w postaci życiorysu oraz listu motywacyjnego, ubezpieczona otrzymała telefon z zaproszeniem na rozmowę kwalifikacyjną. Powyższa rozmowa została przeprowadzona przez E. S. (1) w siedzibie firmy przy ul. (...) w W.. Po zakończeniu postępowania rekrutacyjnego, E. S. (1) zaproponował A. M. stałą współpracę na stanowisku pracy starszego specjalisty ds. handlowych. Przy wyborze kandydatury ubezpieczonej do zatrudnienia, E. S. (1) kierował się nie tylko faktem znajomości przez nią zasad handlu z uwagi na posiadane w tym przedmiocie doświadczenie zawodowe, ale również tym, że narzeczonej ubezpieczonej jest zawodu jubilerem, prowadzącym własną działalność gospodarczą (...) z siedzibą w W. z zakresu sprzedaży hurtowej złotej biżuterii. Tym samym profil działalności przyszłego pracodawcy był ubezpieczonej znany, a więc miała ona świadomość charakteru pracy, którą zamierzała podjąć. Do obowiązków ubezpieczonej miało należeć dokonywanie wyboru asortymentu w postaci wyrobów biżuteryjnych do salonów jubilerskich, a następnie jego rozdzielanie na poszczególne punkty sprzedażowe oraz sprawdzenie zgodności towaru z dokumentami i fakturami, a na końcu także jego wycenienie i ometkowanie poszczególnych produktów. O powyższej specyfice pracy ubezpieczona została poinformowana w trakcie spotkania rekrutacyjnego, na co wyraziła zgodę, tym bardziej, że praca ta z uwagi na jej stan zdrowia nie wymagała od niej znacznych nakładów wysiłku fizycznego. W związku z pomyślnym przebiegiem rozmowy kwalifikacyjnej, strony umówiły się na podpisanie umowy o pracę, co miało nastąpić w dniu 21 kwietnia 2015 r. (historia choroby k. 51-53, k. 56-86, zeznania odwołującej A. M. k. 243-246, k. 248, zeznania odwołującego E. S. (1) k. 246-248 a.s.).

W dniu 21 kwietnia 2015 r. A. M. zawarła umowę o pracę z firmą (...) z siedzibą w W., reprezentowaną przez E. S. (1), na okres próbny od dnia 21 kwietnia 2015 r. do dnia 20 maja 2015 r. na stanowisku starszego specjalisty ds. handlowych, w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem w wysokości 3.800,00 zł brutto miesięcznie. Strony ustaliły w umowie, że miejscem wykonywania pracy będzie siedziba firmy mieszcząca się przy ul. (...) w W.. Czas pracy odwołującej zgodnie z kodeksem pracy nie mógł przekraczać 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin w pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym, wynoszącym 1 miesiąc. Przed podjęciem powyższego zatrudnienia, a mianowicie w dniu 14 kwietnia 2015 r. ubezpieczona przedłożyła zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na ww. stanowisku pracy. Następnie w dniu 17 kwietnia 2015 r. odbyła szkolenie wstępne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, obejmujące tak instruktaż ogólny, jak i stanowiskowy oraz została zapoznana z ryzykiem zawodowym. Z chwilą podpisywania powyższej umowy o pracę, ubezpieczona była w 3 miesiącu ciąży, o czym postanowiła jednak nie informować przyszłego pracodawcy. Swoją obecność w pracy ubezpieczona potwierdzała podpisując się na liście obecności (umowa o pracę z dnia 21 kwietnia 2015 r., zaświadczenie lekarskie, karta szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z przepisami dotyczącymi równego traktowania w zatrudnieniu, informacja o zapoznaniu pracownika z ryzykiem zawodowym, informacja dla pracowników – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującej, ewidencja roczna czasu pracy – dokumentacja zgromadzona w aktach rentowych odwołującej A. M.).

A. M. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od dnia 21 kwietnia 2015 r. przez płatnika składek E. S. (1), prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w W. z tytułu zawartej umowy o pracę. W złożonych dokumentach rozliczeniowych (ZUS RCA) płatnik składek wykazał następujące podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: za kwiecień 2015 r. – 1.447,62 zł, za maj 2015 r. – 3.975,00 zł, za czerwiec 2015 r. – 3.583,33 zł, a za okres od lipca 2015 r. do września 2015 r. – 0,00 zł (zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych - dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującej.).

W początkowym okresie zatrudnienia ubezpieczonej, tj. w trakcie trwania okresu próbnego, ubezpieczona swoje obowiązki wykonywała przede wszystkim w siedzibie firmy przy ul. (...) w W., jednak zdarzały się sytuacje, że brała udział także w spotkaniach z kontrahentami organizowanych na terenie W.. W tym czasie główny nadzór nad pracą ubezpieczonej sprawował syn E. S. (1) – S. S. (2), który przyuczał A. M. do prawidłowego wykonywania zadań na wskazanym stanowisku pracy, zaznajamiał ją z asortymentem salonów jubilerskich, informował ją o aktualnym zapotrzebowaniu poszczególnych punktów sprzedażowych, a także wskazywał na właściwy przebieg podejmowania procesów decyzyjnych w zakresie dokonywania optymalnych wyborów określonego rodzaju produktów potrzebnych do wyrobu konkretnych produktów jubilerskich. W związku z powyższym, codziennie rano, po przybyciu do siedziby firmy, ubezpieczona telefonicznie kontaktowała się z poszczególnymi salonami jubilerskimi celem pozyskania informacji o stanie aktualnego zapotrzebowania, a następnie brakujący towar zamawiała u firm zewnętrznych na podstawie otrzymanych katalogów. W przypadku pojawienia się oferty nowych produktów, ubezpieczona wybierała poszczególne artykuły poprzez osobisty kontakt z przedstawicielem handlowym danej firmy, który zjawiał się w biurze przy ul. (...) w W. bądź też dokonywała zakupu towaru w trakcie organizowanych wyjazdów służbowych m.in. w G., na które udawała się wraz z synem E. S. (1), który wdrażał ją w wykonywanie powierzonych obowiązków. Ubezpieczona zajmowała się także sprawdzaniem stanu magazynów podręcznych, wyceniała poszczególne produkty, dokonywała ich ometkowania, a następnie dostarczała do konkretnego sklepu osobiście bądź za pośrednictwem pracownika, zajmującego się w firmie logistyką. Początkowo polecenia pracodawcy związane z podróżami służbowymi ubezpieczona wykonywała używając do tego celu samochodu prywatnego, bądź korzystała z pomocy S. S. (2), który zawoził ją w konkretny punkt przeznaczony do odbioru towaru. Z chwilą zatrudnienia ubezpieczona nie otrzymała samochodu służbowego, jak również telefonu służbowego, a wszystkie połączenia telefoniczne do sklepów i kontrahentów wykonywała ze stacjonarnego telefonu, znajdującego się w siedzibie firmy. Do dyspozycji ubezpieczonej został natomiast przekazany pokój wyposażony w stacjonarny komputer, duży stół oraz przedmioty biurowe niezbędne do prawidłowego wykonywania zadań, tj. nożyczki, metki oraz długopisy. W biurze przy ul. (...) w W. swoje obowiązki wykonywali także inni pracownicy zatrudnieni w firmie E. S. (1) m.in. M. W., A. S., W. P. i M. D., którzy w okresie od dnia 21 kwietnia 2015 r. do dnia 26 czerwca 2015 r. widywali ubezpieczoną w firmie w trakcie wykonywania przez nią powierzonych jej obowiązków służbowych (oświadczenie z dnia 7 grudnia 2015 r. k. 6, oświadczenie z dnia 8

grudnia 2015 r. k. 7, oświadczenie z dnia 10 grudnia 2015 r. k. 8, oświadczenie z dnia 11 grudnia 2015 r. k. 9, zeznania odwołującej A. M. k. 243-246, k. 248, zeznania odwołującego E. S. (1) k. 246-248 a.s.).

Po pomyślnym przebiegu okresu próbnego, w dniu 21 maja 2015 r. strony zawarły kolejną umowę o pracę na czas określony, wynoszący 10 lat, tj. od dnia 21 maja 2015 r. do dnia 31 maja 2025 r. Z uwagi na pozytywne efekty pracy ubezpieczonej, E. S. (1) postanowił zatrudnić ją na wyższym stanowisku pracy, tj. kierownika ds. handlowych w wymiarze pełnego etatu za wynagrodzeniem miesięcznym brutto w wysokości 4.300,00 zł. Zawieranie z pracownikami tak długoterminowych umów na czas określony było podyktowane powszechną praktyką stosowaną w firmie E. S. (1), który wychodził z założenia, że jest to pewnego rodzaju forma dyscyplinowania pracowników oraz motywowania ich do pracy, a uprawniająca jednocześnie pracodawcę do rozwiązania umowy o pracę z pracownikiem niesumiennym i niewłaściwie wywiązuającym się z powierzonych obowiązków służbowych. Nowa umowa o pracę przewidywała tożsamy zakres obowiązków ubezpieczonej, jaki został jej powierzony na stanowisku starszego specjalisty ds. handlowych, z tym, że wymagała od A. M. większej dozy samodzielności. W czerwcu 2015 r. ubezpieczona otrzymała własny służbowy adres e-mail, za pomocą, którego kontaktowała się z kontrahentami i klientami firmy. W czerwcu 2015 r. ubezpieczona wzięła udział w targach biżuterii, które zostały zorganizowane w K. pod nazwą (...), aby w ten sposób pozyskać nowe kontakty handlowe. W tym samym czasie A. M. współpracowała także z dwiema pracowniami jubilerskimi, specjalizującymi się w produkcji i sprzedaży biżuterii srebrnej z bursztynem i innymi kamieniami półszlachetnymi, a mianowicie (...) sp. j. (...) z siedzibą w G., u której zakupiła towar w postaci biżuterii srebrnej z bursztynem na łączną kwotę w wysokości 19.667,70 zł oraz (...), u której dokonała zakupu biżuterii w kwocie 307,00 zł, a także zakupu wyrobów ze srebra i bursztynu w łącznej kwocie 11.730,29 zł. Zakupu towaru w (...) sp. j. (...) z siedzibą w G. ubezpieczona po raz pierwszy dokonała osobiście w kwietniu bądź maju 2015 r. w towarzystwie E. S. (1), który jest stałym klientem ww. firmy. W trakcie jednego ze spotkań z J. S., współwłaścicielem (...) sp. j. z siedzibą w G. oraz R. Ż. – dyrektorem sprzedaży, E. S. (1) przedstawił ubezpieczoną, jako pracownika swojej firmy, odpowiedzialnego za przeprowadzanie transakcji handlowych, m.in. związanych z wyborem i zakupem produktów jubilerskich. Od tego czasu ubezpieczona pojawiła się w biurze J. S. dwa razy na przełomie maja i czerwca 2015 r. celem dokonania wyboru i zakupu biżuterii na okres letni. W czerwcu 2015 r. odwiedziła natomiast pracownię jubilerską J. W.. W trakcie powyższych spotkań ubezpieczonej towarzyszyli także inni pracownicy firmy, którzy wspólnie z nią uzgadniali rodzaj produktów oraz zakres zapotrzebowania na wskazane produkty w poszczególnych punktach sprzedażowych. Nadzór nad wykonywaniem powyższych czynności sprawował właściciel firmy E. S. (1), który nie miał jednak decydującego głosu przy wyborze asortymentu, jaki był dokonywany przez pracowników, posiadających najlepszą wiedzę na temat aktualnego zapotrzebowania poszczególnych salonów jubilerskich (faktura VAT Nr (...) k. 10-11, oświadczenie z dnia 10 grudnia 2015 r. k. 12, faktura VAT nr: (...) k. 13, oświadczenie z dnia 7 grudnia 2015 r. k. 14, zeznania świadka J. W. k. 168-171, odpis z KRS k. 202-206, zeznania świadka J. S. k. 225-226, k. 228, zeznania odwołującego E. S. (1) k. 246-248 a.s.).

W dniu 26 czerwca 2015 r. A. M. stała się niezdolna do pracy z powodu problemów zdrowotnych związanych z ciążą wobec, czego zmuszona była udać się na zwolnienie lekarskie. W związku z urodzeniem dziecka w dniu 8 października 2015 r. ubezpieczona wystąpiła do płatnika składek E. S. (1), prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w W.-W. o udzielenie na jej rzecz podstawowej części urlopu macierzyńskiego w wymiarze 20 tygodni, a także na podstawie art. 182 k.p. o udzielenie dodatkowego urlopu macierzyńskiego w wymiarze sześciu tygodni oraz urlopu rodzicielskiego, który miał się rozpocząć bezpośrednio po zakończeniu dodatkowego urlopu macierzyńskiego i miał trwać 26 tygodni. Brak powrotu do pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego oraz chęć skorzystania przez ubezpieczoną z urlopu rodzicielskiego były podyktowane stanem zdrowia syna A. M., cierpiącego od urodzenia na schorzenie natury kardiologicznej. Ubezpieczona na jakiś czas postanowiła więc zrezygnować z aktywności zawodowej i poświęcić się opiece nad dzieckiem. W dniu 16 października 2015 r. ubezpieczona zwróciła się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z podaniem o wypłatę na jej rzecz zasiłku macierzyńskiego za okres podstawowego urlopu macierzyńskiego od dnia 8 października 2015 r. do dnia 24 lutego 2016 r., za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od dnia 25 lutego 2016 r. do dnia 6 kwietnia 2016 r. oraz za okres urlopu rodzicielskiego od dnia 7 kwietnia 2016 r. do dnia 5 października 2016 r. Przez cały okres przebywania przez ubezpieczoną na zwolnieniu lekarskim, a następnie na urlopowach związanych z macierzyństwem i rodzicielstwem,

płatnik składek E. S. (1) przyjął na miejsce A. M. kilku nowych pracowników na stanowiskach handlowców, którzy częściowo przejęli należące do niej obowiązki służbowe. Z uwagi jednak na dużą rotację osób, jaka panuje w firmie (...), jest on zmuszony cały czas poszukiwać nowych pracowników, którzy sprostaliby stawianym przez niego wymaganiom. W niedalekiej przyszłości, ubezpieczona chciałaby powrócić do pracy w firmie (...) z siedzibą w W.” o ile stan zdrowia jej dziecka na to pozwoli, natomiast pracodawca oczekuje na jej powrót do pracy. Z uwagi na zadowolenie z efektów pracy ubezpieczonej, E. S. (1) chciałby kontynuować współpracę z A. M., gdyż w jego ocenie posiada ona wszelkie kompetencje do wykonywania pracy na dotychczas zajmowanym stanowisku kierownika ds. handlowych (zaświadczenie płatnika składek, odpis skrócony aktu urodzenia, podanie z dnia 16 października 2015 r., zaświadczenia lekarskie - dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującej, zeznania odwołującej A. M. k. 243-246, k. 248, zeznania odwołującego E. S. (1) k. 246-248 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako organ uprawniony do kontroli i weryfikacji podstawy wymiaru składek i prawidłowości zgłoszenia do systemu ubezpieczeń społecznych, wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez A. M. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) z siedzibą w W.. W oparciu o wyniki przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego oraz w świetle zgromadzonych dowodów, organ rentowy uznał, że umowa o pracę na podstawie, której ubezpieczona została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych przez ww. płatnika składek została zawarta w celu obejścia przepisów prawa ubezpieczeń społecznych. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, płatnik składek nie przedstawił wymiernych dowodów potwierdzających faktyczne zatrudnienie A. M.. Organ rentowy stwierdził, że analiza akt sprawy wykazała, że ubezpieczona w bardzo krótkim czasie od zatrudnienia, tj. od dnia 26 czerwca 2015 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą, a następnie złożyła wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego. Jednocześnie analiza faktyczna i prawna zgromadzonego w toku postępowania wyjaśniającego materiału dowodowego, uzasadnia stwierdzenie, że ubezpieczona nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u wyżej wymienionego pracodawcy, albowiem zawarta w dniu 21 kwietnia 2015 r. umowa o pracę, jako czynność zmierzająca do obejścia prawa jest nieważna (zawiadomienie z dnia 23 września 2015 r. – dokumentacja zgromadzona w aktach rentowych odwołującej A. M.).

W oparciu o powyższe ustalenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., na podstawie art. 83 ust. 1, art. 6 ust. 1, pkt. 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 38 z późn. zm.) w związku z art. 58 § 2 i art. 83 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r., poz. 459 z późn. zm.) oraz art. 22 § 1 i art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 60 z późn. zm.) wydał w dniu 20 listopada 2015 r. decyzję nr: (...), w której stwierdził, że A. M., jako pracownik u płatnika składek E. S. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 21 kwietnia 2015 r. (decyzja z dnia 20 listopada 2015 r., nr: (...)) – dokumentacja zgromadzona w aktach rentowych odwołującej A. M.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, A. M. złożyła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie. Jednocześnie w dniu 15 grudnia 2015 r. odwołanie od powyższej decyzji złożył także płatnik składek E. S. (1), prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w W., który w jego treści przywołał argumentację analogiczną, jak w odwołaniu ubezpieczonej z dnia 11 grudnia 2015 r. (odwołanie z dnia 29 kwietnia 2015 r. k. 2-7, odwołanie z dnia 15 grudnia 2015 r. k. 4-5 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i osobowych A. M. oraz w oparciu o zeznania świadka J. W. (k. 168-171 a.s.) oraz stron postępowania – odwołującej A. M. (k. 243-246, k. 248 a.s.) i odwołującego E. S. (1) (k. 246-248 a.s.).

Dowody z dokumentów zostały ocenione jako wiarygodne, gdyż korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Co istotne, strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za udowodnione.

Sąd Okręgowy dał również wiarę zeznaniom świadków J. W. (k. 168-171 a.s.) i J. S. (k. 225-228 a.s.) oraz słuchanych w charakterze stron: odwołującej A. M. (k. 243-246, k. 248 a.s.) i odwołującego E. S. (1) (k. 246-248 a.s.), którzy wskazali na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia, dotyczące charakteru pracy odwołującej A. M., początkowo na stanowisku starszego specjalisty ds. handlowych, a następnie kierownika ds. handlowych. Zeznania odwołujących były szczere, logiczne, a nadto korespondowały z zeznaniami świadka J. W., jak również znajdowały potwierdzenie w dowodach z dokumentów m.in. w oświadczeniach pozostałych kontrahentów firmy E. S. (1), tj. J. S. oraz pracowników firmy (...) z siedzibą w W. w osobach M. W., A. S., W. P. i M. D., którzy wskazali, że w okresie od dnia 21 kwietnia 2015 r. do dnia 26 czerwca 2015 r. widywali ubezpieczoną w firmie w trakcie wykonywania przez nią powierzonych jej obowiązków służbowych. Świadek J. W. potwierdziła przy tym, że w czerwcu 2015 r. ubezpieczona dokonała u niej zakupu biżuterii w kwocie 307,00 zł, a także zakupu wyrobów ze srebra i bursztynu w łącznej kwocie 11.730,29 zł. Ponadto wyjaśniła na czym polegały obowiązki odwołującej i jaki był charakter jej pracy. Powyższe pozostaje w zgodzie z zeznaniami świadka J. S., współwłaściciela firmy (...) sp. j. (...) z siedzibą w G., u którego ubezpieczona zakupiła towar w postaci biżuterii srebrnej z bursztynem na łączną kwotę w wysokości 19.667,70 zł. Właściciele ww. pracowni jubilerskich wskazali, że w trakcie powyższych spotkań handlowych, ubezpieczona w towarzystwie bądź syna E. S. (1), bądź jego samego oraz pozostałych pracowników firmy dokonywała wyboru określonego rodzaju artykułów jubilerskich, a następnie finalizowała ich zakup. Jednocześnie odwołujący, będący płatnikiem składek - E. S. (1) opisał czynności wykonywane przez A. M. w ramach powierzonych jej zadań potwierdzając, że odwołująca była odpowiedzialna za przeprowadzanie transakcji handlowych, m.in. związanych z wyborem i zakupem produktów jubilerskich, uczestniczyła w targach jubilerskich, a także rozdzielala zakupiony towar na poszczególne salony jubilerskie i nadzorowała ich dystrybucję. Wskazał także na racjonalne powody, dla których zatrudnił ubezpieczoną w swojej firmie za określonym wynagrodzeniem, podkreślając, że z uwagi na pozytywne efekty pracy ubezpieczonej oczekuje na jej powrót do pracy. W ocenie Sądu Okręgowego zeznania wszystkich wskazanych powyżej osób są wiarygodne, gdyż wzajemnie ze sobą korespondują, wspólnie tworzą jednolity, logiczny i nie budzący wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego obraz okoliczności sprawy. Ponadto w dużej mierze relacje świadka, a przede wszystkim stron postępowania, znajdują potwierdzenie w treści zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów. Z tego też względu, Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych powodów, aby kwestionować ich wiarygodność w jakiegokolwiek części.

Sąd Okręgowy pominął przy tym zeznania świadka J. K. (k. 225-228 a.s.) – współwłaściciela (...) Spółki jawnej z siedzibą w G., gdyż świadek ten nie posiadał wiedzy istotnej z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Powyższe wynikało z faktu, iż w ramach prowadzonych transakcji handlowych ubezpieczona współpracowała z J. S., drugim współwłaścicielem ww. Spółki, który potwierdził, że zna ubezpieczoną, która przyjeżdżała do jego firmy, sama bądź w towarzystwie innych osób, wybierała asortyment oraz finalizowała transakcję. W konsekwencji, z uwagi na treść zeznań J. K., nieistotną w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, Sąd Okręgowy pominął je przy ustaleniu stanu faktycznego. W tej mierze, Sąd oparł się bowiem na pozostałych zgromadzonych w toku postępowania dowodach w postaci dokumentów, których autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu, nie była również kwestionowana przez strony, jak również na zeznaniach stron postępowania oraz zeznaniach świadków, jako korespondujących ze wskazanym powyżej rzeczowym materiałem dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. M. od decyzji organu rentowego z dnia 20 listopada 2015 r. nr: (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy umowa o pracę zawarta przez odwołującą A. M. z E. S. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w W. w dniu 21 kwietnia 2015 r. stanowi ważną i skuteczną umowę o pracę, czy też - jak twierdzi ZUS - umowa ta została zawarta jedynie dla pozorów, w związku z czym nie wywołała ona i nie wywołuje skutków w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia.

Przystępując do oceny prawnej przedmiotu sporu, w pierwszej kolejności przyznać należy, że dokonywana przez organ rentowy kontrola zgłoszeń do ubezpieczenia oraz prawidłowości i rzetelności obliczenia składki oznacza przyznanie

Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencji do badania samego tytułu ubezpieczenia wynikającego z zawarcia umowy o pracę, a zatem badania również ważności takiej umowy (por. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r., III AUa 1039/12 oraz z dnia 25 września 2012 r., III AUa 398/12).

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 11 ust.1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 38 z późn. zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym: emerytalno-rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy w okresie od momentu nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art. 22 § 1 k.p.). W ujęciu art. 22 § 1 k.p. stosunek pracy to relacja prawna łącząca pracodawcę i pracownika, na której treść składają się wzajemne prawa i obowiązki. Zgodnie z treścią powołanego przepisu zasadniczym elementem konstrukcyjnym stosunku pracy jest zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy pod kierownictwem pracodawcy w czasie i miejscu przez niego wyznaczonym za określonym wynagrodzeniem. Swoistość stosunku pracy wyraża się w jego cechach, które odróżniają go od stosunków cywilnoprawnych, a także zwyczajowej, okazjonalnej pomocy członków najbliższej rodziny świadczonej na rzecz określonego przedsiębiorcy, w ramach których świadczona jest praca. Do tych właściwości stosunku pracy należą: dobrowolność zobowiązania, zarobkowy charakter stosunku pracy, osobisty charakter świadczenia pracy oraz podporządkowanie pracownika co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy, wyrażające się również w możliwości wydawania pracownikowi poleceń dotyczących pracy.

Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, stwierdzić należało, że sformułowany przez organ rentowy zarzut pozorności umowy o pracę w oparciu o przepis art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. był chybiony. Jak trafnie wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 czerwca 2013 r. (II PK 299/12) oświadczenie woli jest złożone dla pozorów, jeżeli jest symulowane. Symulacja ta musi się składać z dwóch elementów. Po pierwsze, strony, które dokonują symulowanej czynności prawnej, próbują wywołać wobec osób trzecich przeświadczenie (niezgodne z rzeczywistością), że ich zamiarem jest wywołanie skutków prawnych, objętych treścią ich oświadczeń woli. Po drugie między stronami musi istnieć tajne, niedostępne osobom trzecim porozumienie, że te oświadczenia woli nie mają wywołać zwykłych skutków prawnych (akt konfidencji). A zatem jest to porozumienie, co do tego, że zamiar wyrażony w treści symulowanych oświadczeń woli nie istnieje lub że zamiar ten jest inny niż ujawniony w symulowanych oświadczeniach. Niezgodność rzeczywistego zamiaru stron z treścią czynności prawnej musi odnosić się do jej skuteczności prawnej oraz woli powołania do życia określonego stosunku prawnego.

Sąd Najwyższy zwraca w tym orzeczeniu uwagę, że przepis art. 83 § 1 k.c. opisuje dwie różne postaci pozorności. Pierwsza z nich dotyczy sytuacji, gdy strony dokonują czynności prawnej dla pozorów i jej dokonanie nie służy ukryciu innej czynności prawnej. Można tu mówić o pozorności zwykłej, bezwzględnej lub o symulacji absolutnej, bezwzględnej. Druga dotyczy sytuacji, gdy strony dokonują czynności prawnej pozornej w celu ukrycia innej czynności prawnej (dysymulowanej), której skutki prawne rzeczywiście chcą wywołać. Czynność prawna pozorna, wyrażająca oświadczenie woli pozorne, nie ukrywające innej czynności prawnej, nie wywołuje między stronami skutków prawnych, gdyż jest nieważna w świetle art. 83 § 1 k.c. Oświadczenie woli stron nie może wywołać skutków prawnych odpowiadających jego treści, ponieważ same strony tego nie chcą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 1986 r., I CR 45/86).

Osoba, która zawarła fikcyjną umowę o pracę, nie podlega ubezpieczeniu społecznemu i nie nabywa prawa do świadczeń wynikających z tego ubezpieczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., II UKN 32/96 oraz z dnia 17 marca 1998 r., II UKN 568/97). Fakt, że oświadczenia stron umowy zawierają określone w art. 22 k.p. formalne elementy umowy o pracę, nie oznaczają jednak, że umowa taka jest ważna. Jeżeli bowiem strony nie zamierzały osiągnąć skutków wynikających z umowy, w szczególności jeżeli nie doszło do podjęcia i wykonywania pracy, a jedynym celem umowy było umożliwienie pracownikowi skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, umowa taka jest pozorna (art. 83 k.c.).

W świetle ustalonego stanu faktycznego w sprawie, nie ulega wątpliwości, że A. M. świadczyła pracę na podstawie umowy o pracę zawartej z E. S. (1) w dniu 21 kwietnia 2015 r. Potwierdzają to w sposób jednoznaczny nie tylko zeznania stron niniejszego postępowania, ale również wiarygodne zeznania świadków J. W. i J. S., będących osobami współpracującymi z E. S. (1) na zasadzie kontraktów handlowych. J. W. wskazała, że w czerwcu 2015 r. ubezpieczona dokonała u niej zakupu biżuterii w kwocie 307,00 zł, a także zakupu wyrobów ze srebra i bursztynu w łącznej kwocie 11.730,29 zł, wskazując na czym polegały obowiązki odwołującej i jaki był charakter jej pracy. Powyższe pozostaje w zgodzie z zeznaniami świadka J. S., współwłaściciela firmy (...) sp. j. (...) z siedzibą w G., u którego ubezpieczona zakupiła towar w postaci biżuterii srebrnej z bursztynem na łączną kwotę w wysokości 19.667,70 zł. Właściciele ww. pracowni jubilerskich wskazali, że w trakcie powyższych spotkań handlowych, ubezpieczona w towarzystwie bądź syna E. S. (1), bądź jego samego oraz pozostałych pracowników firmy dokonywała wyboru określonego rodzaju artykułów jubilerskich, a następnie finalizowała ich zakup. Na powyższą okoliczność przedłożyli oni faktury z dnia 3 czerwca 2015 r. i z dnia 19 czerwca 2015 r., na których widnieje podpis A. M., jako osoby upoważnionej do odbioru ww. dokumentów. Powyższą okoliczność potwierdzają również oświadczenia złożone przez świadków o treści analogicznej w stosunku do złożonych przez nich zeznań oraz oświadczenia złożone przez pozostałych pracowników płatnika składek w osobach M. W., A. S., W. P. i M. D., którzy wskazali, że w okresie od dnia 21 kwietnia 2015 r. do dnia 26 czerwca 2015 r. widywali ubezpieczoną w firmie w trakcie wykonywania przez nią powierzonych jej obowiązków służbowych. Tym samym - wbrew ocenie organu rentowego - istnieją fizyczne dowody na potwierdzenie faktu świadczenia przez odwołującą pracy na rzecz ww. płatnika składek, co prowadzi do przyjęcia, że umowa o pracę z dnia 21 kwietnia 2015 r. została zawarta zgodnie z przepisami prawa pracy.

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy nie potwierdzają, aby celem zawartej umowy o pracę był brak woli rzeczywistego jej świadczenia z jednej strony i brak woli korzystania z tej pracy przez drugą stronę.

Umowa o pracę z dnia 21 kwietnia 2015 r., jako czynność prawna - nie była również sprzeczna z ustawą i nie zmierzała do wywołania celu sprzecznego z ustawą. Tezę powyższą potwierdza treść dokumentów w postaci wskazanej umowy o pracę, rocznej ewidencji pracy ubezpieczonej, zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do podjęcia przez nią pracy na ww. stanowisku pracy, karty szkolenia wstępnego z zakresu bhp oraz oświadczeń kontrahentów i pracowników płatnika składek. O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowana jako obejście prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r. II UK 334/07).

Jednocześnie brak jest podstaw do przyjęcia, aby A. M. nie posiadała kompetencji do wykonywania pracy na stanowisku starszego specjalisty ds. handlowych, a następnie kierownika ds. handlowych. Wskazać bowiem należy, że przed zatrudnieniem u odwołującego E. S. (1), A. M. była zatrudniona w branży handlowej, a więc знаła zasady handlu i posiadała doświadczenie zawodowe w tym zakresie, również na stanowisku kierowniczym. Ponadto w 2002 r. odbyła specjalistyczny kurs z zakresu rachunkowości podmiotów gospodarczych. Co istotne także, narzeczony ubezpieczonej jest z zawodu jubilerem i prowadzi własną działalność gospodarczą (...) z siedzibą w W. z zakresu sprzedaży hurtowej złotej biżuterii. Tym samym profil działalności przyszłego pracodawcy był ubezpieczonej znany, a więc miała ona świadomość charakteru pracy, którą zamierzała podjąć, a następnie którą wykonywała. Powyższa okoliczność miała również wpływ na fakt zatrudnienia ubezpieczonej w firmie E. S. (1), który przy wyborze jej kandydatury kierował się znajomością przez nią zasad handlu, ale również właśnie obyciem z branżą jubilerską. W tym względzie, nie można zatem przyjąć, że przed zawarciem umowy z dnia 21 kwietnia 2015 r. odwołująca nie posiadała kwalifikacji, jak również doświadczenia zawodowego niezbędnego do wykonywania pracy na stanowisku związanym z handlem. Ponadto - co istotne - w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia przepisu art. 22 § 1 k.p. ponieważ A. M. zobowiązała się i świadczyła pracę określoną w umowie o pracę na rzecz pracodawcy E. S. (1) i pod jej kierownictwem, bądź pod kierownictwem jego syna S. S. (2), który w przyszłości zamierza przejąć rodzinny interes, za co otrzymywała

ustalone w umowie wynagrodzenie. W takiej sytuacji niewątpliwie posiadała status pracownika, zaś zawarta w dniu 21 kwietnia 2015 r. pomiędzy stronami umowa o pracę nie może być uznana za czynność prawną pozorną, bądź też sprzeczną z prawem lub mającą na celu obejście prawa, co w konsekwencji powodowałoby jej nieważność. Zważyć także należy, że utworzenie konkretnego stanowiska i zatrudnienie pracownika celem realizacji zadań przypisanych do tego stanowiska leży w sferze samodzielnych decyzji pracodawcy, który ponosi wszelkie konsekwencje wynikające z podjętej przez siebie decyzji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 lutego 2006 r., sygn. akt III AUa 577/05).

Na marginesie wskazać także należy, że dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy bez znaczenia pozostawał fakt, że w chwili zawierania przedmiotowej umowy o pracę odwołująca była w 3 miesiącu ciąży, o którym to fakcie nie poinformowała przyszłego pracodawcy. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że żaden przepis prawa nie zabrania zatrudniania kobiet w ciąży. Zakaz taki byłby zresztą sprzeczny z obowiązującą Konstytucją. Co więcej, nawet jeśli głównym powodem, dla którego pracownica nawiązuje stosunek pracy jest dążenie do uzyskania przez to ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym, to nie można uznać tego za działanie zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu obejście prawa. Przeciwnie, należy ocenić je jako zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia. Między innymi dlatego kobietom ciężarnym przysługuje ochrona przed odmową zatrudnienia z powodu ciąży, a odmowa nawiązania stosunku pracy, podyktowana taką przyczyną, jest traktowana jako dyskryminacja ze względu na płeć. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako motywacja do podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, a dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie może być uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu jego obejście, jeżeli umowa ta prowadzi do faktycznej realizacji zatrudnienia spełniającego cechy stosunku pracy (por. wyrok z dnia 14 lutego 2006 r., III UK 150/05, z dnia 6 lutego 2006 r. III UK 156/05). Jednakże nawet gdyby przyjąć, że głównym powodem, dla którego A. M. nawiązała stosunek pracy było dążenie do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym, to takie dążenie nie mogło zostać uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu obejście prawa. Przeciwnie, należało ocenić je jako zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia. Między innymi dlatego kobietom ciężarnym przysługuje ochrona przed odmową zatrudnienia z powodu ciąży, a odmowa nawiązania stosunku pracy, podyktowana taką przyczyną, jest traktowana jako dyskryminacja ze względu na płeć. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako motywacja do podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, a dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie może być uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu jego obejście, jeżeli umowa ta prowadzi do faktycznej realizacji zatrudnienia spełniającego cechy stosunku pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2004 r., II UK 365/03 i z dnia 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04). Co więcej wskazać także należy, że jak wynika z dokumentacji medycznej, przebieg ciąży ubezpieczonej w spornym okresie czasu był prawidłowy i nie uniemożliwiał jej podejmowania aktywności zawodowej, tym bardziej takiej, która nie wymagała od niej znacznych nakładów wysiłku fizycznego. Jednocześnie przed podjęciem powyższego zatrudnienia, a mianowicie w dniu 14 kwietnia 2015 r. ubezpieczona przedłożyła zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na ww. stanowisku pracy. Także więc w niniejszej sprawie zawarcie umowy o pracę przez A. M. w czasie, gdy była w ciąży, nawet gdy motywem jej działania było przede wszystkim uzyskanie w niedługim czasie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, przy jednoczesnym ustaleniu, że faktycznie przystąpiła do wykonywania obowiązków pracowniczych, nie mogło prowadzić do uznania, że nie podlega ono ubezpieczeniom społecznym z racji zatrudnienia pracowniczego. Przyjęcie takiej opcji interpretacyjnej znaczy tyle, że w sprawie pierwszoplanowe znaczenie miało ustalenie faktyczne w zakresie realizowania przez ubezpieczoną przyjętych do wykonania obowiązków.

Z uwagi na powyższe, skoro zostało ustalone, że A. M. była pracownicą płatnika i po podpisaniu umowy o pracę rzeczywiście ją świadczyła, a ustalone za wykonywanie tej pracy wynagrodzenie było adekwatne do rodzaju i

zakresu ciążących na niej obowiązków pracowniczych, nieistotna w niniejszej sprawie była kwestia, że ubezpieczona przepracowała w rzeczywistości wyłącznie 2 miesiące. Jednocześnie przez cały okres przebywania przez ubezpieczoną na zwolnieniu lekarskim, a następnie na urlopowach związanych z macierzyństwem i rodzicielstwem, płatnik składek E. S. (1) przyjął na miejsce A. M. kilku nowych pracowników na stanowiskach handlowców, którzy przejęli należące do niej obowiązki służbowe. Wobec powyższego pracodawca wykazał potrzebę zatrudnienia na stanowisku ubezpieczonej osoby, która przejęłaby należące do niej obowiązki służbowe. Jednocześnie z uwagi na dużą rotację osób, jaka panuje w firmie E. S. (1), jest on zmuszony cały czas poszukiwać nowych pracowników, którzy sprostałyby stawianym przez niego wymaganiom. W niedalekiej przyszłości, ubezpieczona chciałaby także powrócić do pracy w firmie (...) z siedzibą w W.”, natomiast pracodawca oczekuje na jej powrót do pracy. Z uwagi na zadowolenie z efektów pracy ubezpieczonej, E. S. (1) chciałby kontynuować współpracę z A. M., gdyż w jego ocenie posiada ona wszelkie kompetencje do wykonywania pracy na dotychczas zajmowanym stanowisku kierownika ds. handlowych. W tym zakresie Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie III AUa 536/09, zgodnie z którym krótkotrwałe wykonywanie pracy, nawet ze stosunkowo wysokim wynagrodzeniem, nie może stanowić podstawy do uznania zawartej umowy o pracę za nieważną i prowadzić do uznania, że brak jest podstaw do objęcia pracownika ubezpieczeniem społecznym.

Reasumując, skoro pomiędzy stronami powstał ważny stosunek pracy i był on faktycznie realizowany, odwołująca A. M. podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 38 z późn. zm.) od dnia 21 kwietnia 2015 r.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie A. M. od decyzji z dnia 20 listopada 2015 r. nr: (...), w konsekwencji, czego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że odwołująca A. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 21 kwietnia 2015 r., jako pracownik u płatnika składek E. S. (1), o czym orzekł w sentencji wyroku.